

Victimització al llarg de la vida en joves catalans pertanyents a minories sexuals

Diego A. Díaz-Faes, Universitat de Barcelona.
Marta Codina, Universitat de Barcelona.

Ajut a la investigació 2020
Barcelona, 17 de febrer de 2023

Sumari

1. Introducció

1.1. *Adverse childhood experiences* (ACE) i salut

1.2. Minories sexuals i de gènere, ACEs, i salut

2. Objectius

3. Metodologia

4. Resultats

5. Conclusions

5.1. De l'estudi

5.2. Implicacions pràctiques

Pereda Beltran, N., Hombrado Trenado, J., Arias Díaz-Faes, D., Codina Cobo, M., Greco Soulard, A. M., & Sicilia Matas, L. (2022). **Victimització al llarg de la vida en joves catalans pertanyents a minories sexuals: Una aproximació a la xifra negra en els delictes d'odi**. CEJFE.

1.1. *Adverse childhood experiences (ACE) i salut*

Les ACE s'han associat a efectes negatius per a la salut i el benestar al llarg de la vida (Bellis et al., 2019).

- CDC-Kaiser ACE Study → expandir l'estudi de l'adversitat infanto-juvenil.
- Esdeveniments **potencialment traumàtics**.
- Conseqüències per a la salut i el benestar.

Dosi-resposta → +ACEs = Pitjors resultat de salut

1.1. Adverse childhood experiences (ACE) i salut

Tres tipus d'ACEs

ABÚS

Físic

Emocional

Sexual

NEGLIGÈNCIA

Físic

Sexual

DISFUNCIÓ A LA LLAR

Problemas de SM

**Mare tractada
violentament**

**Separació
o divorci**

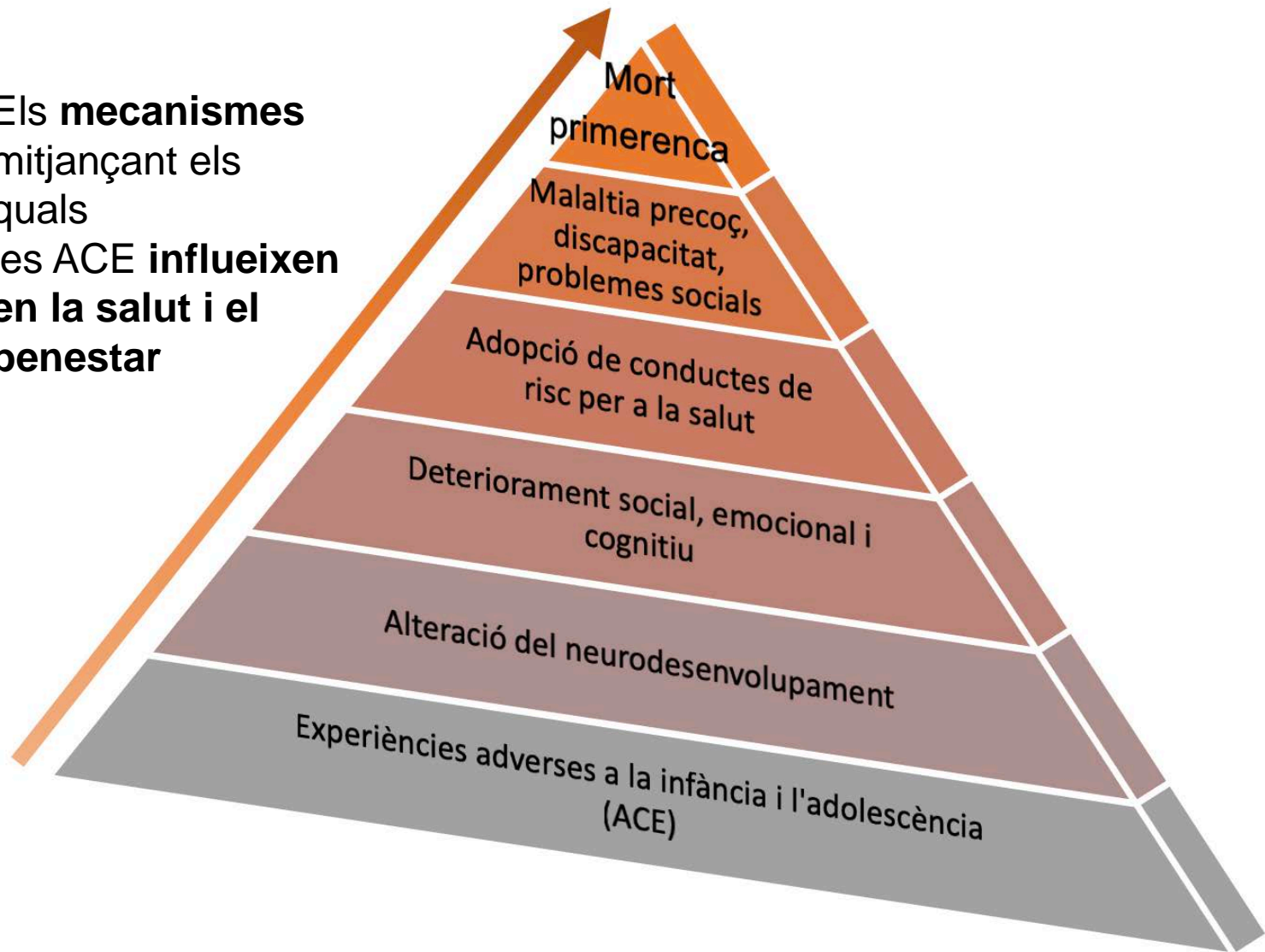
Familiar en la càrcel

**Abús de
substàncies**

1.1. Adverse childhood experiences (ACE) i salut

Els mecanismes mitjançant els quals les ACE influeixen en la salut i el benestar

1.2. Minories sexuals i de gènere, ACEs, i salut

Desigualtats estructurals i disparitats en salut

- **Model d'estrès de les minories** (Meyer, 2003).

Estigma (individual, interpersonal i estructural)

- ❖ Lleis, heteronormativitat, rols socials de gènere...
- ❖ Creences estereotipades, prejudicis, actituds, etiquetatge...
- Pèrdua d'estatus i discriminació.

- Major prevalença de les ACE en minories sexuals i de gènere (Friedman et al., 2011; Hughes et al., 2022; Katz-Wise & Hyde, 2012).

ACEs expliquen parcialment les disparitats de salut

2. Objectius

- ✓ Establir la **taxa de les ACEs en minories sexuals** en funció de les característiques sociodemogràfiques.
- ✓ Analitzar l'**efecte de les ACEs** en els problemes de salut física i psicosocial

Minories vs. Grup no minoritari

ACEs → Conseqüències

3. Metodologia

□ Mostra i procediment

- ✓ 73 graus, 48 van acceptar participar-hi. **No probabilístic.**
- ✓ Estudiants universitaris (UB) ≥ 18 anys \rightarrow ~~1.291~~ joves.
- ✓ Perduts + *Propensity Matching* SoCre (PSM, 1:3).

924 joves (71,6% dones)

$M = 20,10$ anys ($SD = 3,34$)

- ✓ **231 joves es van autoidentificar com a minories sexuals.**

Cap participant es va identificar com a trans–no conformity–no binari.

- Homosexual ($n = 47$, 51,1% ♀).
- **Bisexual** ($n = 171$, 88% ♀).
- Asexual ($n = 3$, 66,7% ♀).
- Questioning ($n = 10$, 100% ♀).

3. Metodologia

□ Instruments

- ✓ Preguntes CDC-Kaiser ACE Study → preguntes estil de vida i salut.
- ✓ *Adverse Childhood Experiences International Questionnaire* (ACE-IQ, WHO, 2018) → prevalença vida.
- ✓ Experiències de victimització addicionals:
 - *Juvenile Victimization Questionnaire* (JVQ, Finkelhor, 2005; Pereda *et al.*, 2018).
 - *Juvenile Online Victimization Questionnaire* (JOV-Q, Montiel & Carbonell, 2012).

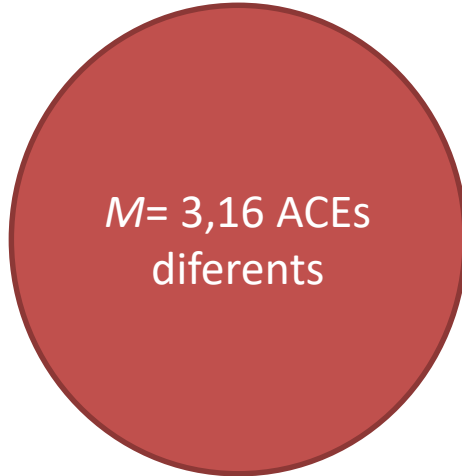
4. Resultats

□ Distribució de la taxa d'ACEs en funció de l'orientació sexual:

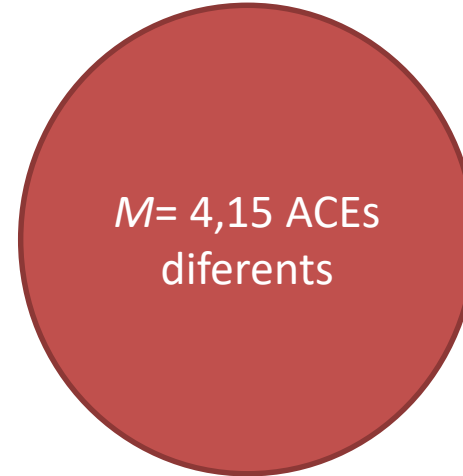
- El 92,2% de les persones que **pertanyen a una minoria sexual** ha patit, almenys un ACE, mentre que el 7,8% no n'ha patit cap.
- El 86,7% de les **persones heterosexuales** ha patit almenys un ACE, mentre que el 13,3% no n'ha patit cap.
- Aquesta diferència és estadísticament significativa ($\chi^2 = 4,967$; $p = ,026$; OR = 1,81; 95% CI [1,07-3,07]), per tant **les minories sexuals pateixen en major mesura experiències adverses que els heterosexuales.**
- **No s'han trobat diferències sociodemogràfiques** (sexe, orientació sexual, país d'origen, religió o nivell socioeconòmic) **entre les persones pertanyents a minories sexuals que han patit experiències adverses i les que no.**

4. Resultats

Heterosexuals

Minories sexuals

Pel que fa al **nombre** d'ACEs, la mitjana entre ambdós grups també és significativament diferent ($t(922) = -4,555$, $p < 0.01$), trobant que **les minories sexuals pateixen un major número d'experiències adverses** que els heterosexuals.

4. Resultats

Taula 5. Experiències adverses en funció de l'orientació sexual

Experiència adversa	Heterosexuals <i>n</i> (%)	Minories sexuals <i>n</i> (%)	OR (95% CI)
Entorn familiar i comunitari	379 (54,7)	144 (62,3)	1,37 (1,01-1,86) *
Divorci dels pares	178 (25,7)	67 (29)	1,18 (0,85-1,65)
Mort de la mare, el pare o cuidador	35 (5,1)	8 (3,5)	0,68 (0,31-1,49)
Haver conviscut amb algú amb depressió, trastorn mental o conductes suïcides	182 (26,3)	84 (36,4)	1,60 (1,17-2,20) **
Haver conviscut amb algú que abusés d'alcohol, drogues o medicaments sense recepta mèdica	113 (16,3)	43 (18,6)	1,17 (0,80-1,73)
Haver conviscut amb algú subjecte a una condemna judicial	15 (2,2)	7 (3)	1,41 (0,57-3,51)
Haver viscut en un veïnat perillós	106 (15,3)	42 (18,2)	1,23 (0,83-1,82)

Nota. La significació estadística està assenyalada per asteriscs: * $p < ,05$, ** $p < ,01$

4. Resultats

Victimització	535 (77,2)	195 (84,4)	1,60 (1,07-2,38) *
Haver estat testimoni de violència emocional, intrafamiliar (crits, insults, humiliacions, amenaces)	163 (23,5)	77 (33,3)	1,63 (1,18-2,25) **
Haver estat testimoni de violència física intrafamiliar (bufetades, cops de puny, pallisses)	58 (8,4)	24 (10,4)	1,27 (0,77-2,10)
Haver estat testimoni de violència física intrafamiliar mitjançant objectes (pal, bastó ampolla, ganivet, fuet, cremada per cigarreta)	6 (0,9)	3 (1,3)	1,51 (0,37-6,07)
Abús emocional	96 (13,9)	53 (22,9)	1,85 (1,27-2,69) **
Abandonament	101 (14,6)	37 (16)	1,12 (0,74-1,69)
Abús físic per part d'un adult cuidador (bufetades, puntades, cops de puny o pallisses)	194 (28)	90 (39)	1,64 (1,20-2,24) **
Abús físic amb objectes (pal, bastó, ampolla, ganivet, fuet, cremada per cigarreta)	17 (2,5)	9 (3,9)	1,61 (0,71-3,67)

Nota. La significació estadística està assenyalada per asteriscs: * $p < ,05$, ** $p < ,01$

4. Resultats

Abús sexual comés per algú 5 anys més gran	70 (10,1)	37 (16)	1,70 (1,10-2,61) *
Abús sexual abans dels 16 anys	50 (7,2)	42 (18,2)	2,86 (1,84-4,44) **
Abús sexual després dels 16 anys, però abans dels 18 anys	60 (8,7)	35 (15,2)	1,88 (1,21-2,95) **
Violència física o emocional entre iguals	291 (42)	134 (58)	1,91 (1,41-2,58) **
Baralla física entre iguals	218 (31,5)	64 (27,7)	0,84 (0,60-1,16)
Atac motivat pel prejudici o l'odi	96 (13,9)	56 (24,2)	2,00 (1,37-2,88) **
Haver vist o escoltat algú ser disparat o apunyalat	51 (7,4)	15 (6,5)	0,87 (0,48-1,59)
Haver vist o escoltat algú sent amenaçat amb una pistola o ganivet	89 (12,8)	27 (11,7)	0,90 (0,57-1,42)

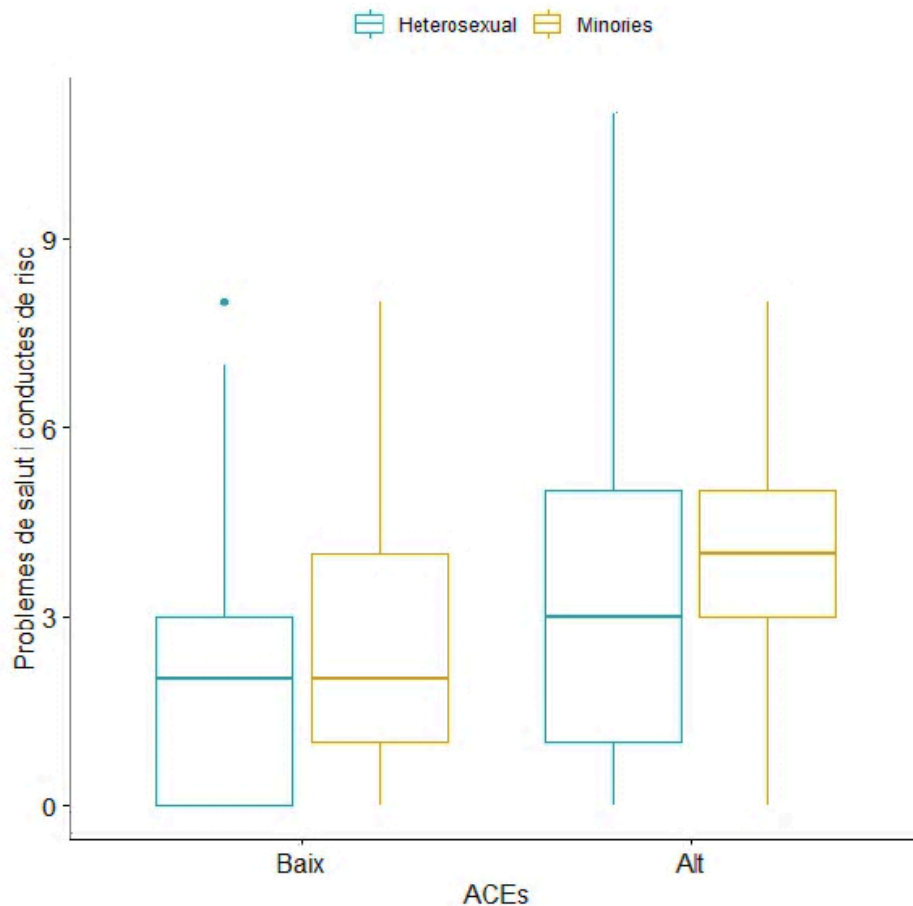
Nota. La significació estadística està assenyalada per asteriscs: * $p < ,05$, ** $p < ,01$

4. Resultats

- ❑ **Agressions motivades pel prejudici, l'hostilitat o l'odi en les minories sexuals:**
 - El **doble de risc de patir-ne** que les persones heterosexuales.
 - Lluny de ser una experiència aïllada (7,7%) la majoria dels que ho han patit diuen haver-ho fet **5 cops o més** (63,5%).
 - D'entre els motius de l'agressió (raça o color de pell, religió, orientació sexual, problemes físics) **la més reportada va ser l'orientació sexual** ($n=30$; 13%).
 - Pel que fa a la denúncia d'aquests incidents, **cap d'ells** es va notificar a les autoritats policials.

4. Resultats

❑ Efecte de les experiències adverses en els problemes de salut física i psicosocial:

- A major quantitat d'experiències adverses, més conductes de risc i problemes de salut (tant heterosexuals com minories)
- Pertànyer a una minoria sexual es relaciona amb **més problemes de salut**.
- Ambdós efectes no es potencien o retroalimenten, sinó que **actuen de manera independent**.

4. Resultats

❑ Problemes de salut física i psicosocial en minories sexuals:

Major probabilitat de consumir medicaments sense recepta mèdica

(OR = 3,77[1,75-8,83])

Enviar o penjar material íntim o sexual propi o buscar contacte sexual en línia amb desconeguts

(OR = 3,77[2,15-6,76])

Tenir pensaments suïcides

(OR = 2,61[1,52-4,52])

Presentar Conductes suïcides

(OR = 2,55[1,45-4,55]).

5. Conclusions

- Els joves de la mostra analitzada pertanyents a minories sexuals presenten un **major risc de patir experiències adverses** a l'entorn familiar i comunitari, així com victimitzacions interpersonals.
- Reporten **un major número** d'experiències adverses.
- Els qui reporten **més quantitat d'experiències adverses presenten més problemes** de salut i conductes de risc sanitari.
- Les minories sexuals reporten més **conductes de risc sanitari, sexual, i pensaments i conductes suïcides**.

5. Conclusions

Implicacions pràctiques:

- **Sensibilització des d'edat primerenca.** Currículums escolars inclusius que abordin i treballin l'orientació sexual i la identitat de gènere. Entendre les necessitats d'aquest col·lectiu.
- **Serveis de suport o ajuda.** Específics per a estudiants pertanyents a minories sexual que ofereixin recursos, prevenció, suport o acompanyament psicològic i jurídic.
- **Polítiques institucionals** que reconeguin les problemàtiques existents en aquests col·lectius a les institucions educatives i als campus universitaris, perquè aquests espais siguin més solidaris i segurs, i contribueixin en la reducció de la incidència d'experiències de victimització.
- **Sensibilització general sobre el prejudici i l'estigma multinivell**, per tal d'augmentar el rebuig social i augmentar la denúncia de delictes d'odi motivats per l'orientació sexual.

Avis legal

Reconeixement CC BY

Aquesta obra està subjecte a la llicència de Reconeixement 4.0 Internacional de Creative Commons.

Si voleu veure una còpia d'aquesta llicència accediu a <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Així, doncs, sou lliure de compartir (copiar i redistribuir el material en qualsevol mitjà i format) i adaptar (remesclar, transformar i crear a partir del material per a qualsevol finalitat, fins i tot comercial) sempre que se citi l'autor del text i la font (Generalitat de Catalunya. Departament de Justícia. Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada). <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ca>

Moltes gràcies!

Segueix-nos a: @cejfe Cejfe

Generalitat de Catalunya
**Centre d'Estudis Jurídics
i Formació Especialitzada**

